

2024-09-22

Solweig, Lars och Bo,

Tack för ett fint arrangemang i Vadstena!

Bo, din guidning på slottet var en fullträff! Men, det du sa på borggården innan visningen var helt fel. Ingen av oss deltagare kan tillnärmelsevis så mycket om slottet som du kan. Du visade prov på stora kunskaper om både slott och kungar och är en verklig proffsguide. Det var också trevligt att börja slottsbesöket med kaffe och kaka, en bra start på arrangemanget. Det blev en fin stund vid borden och redan från början hade ni lyckats mycket bra.

Olika aktiviteter i centrum och annat gjorde att ni arrangörer fick börja känna av "tidsfördröjningens problematik", men lunchen var god och mättande och gav ny kraft. Under lunchen passade Fredrik Vahlquist på att inför besöket på klostret påminna om Heidenstams dikt *Hertig Magnus' grav i Vadstena*. Dikten ingår i diktsamlingen *Nya dikter*. Fredrik har tidigare visat hur förtrogen han är med Heidenstams dikt och person. Han nämnde särskilt sista raden i dikten som ni nu måste leta fram och snarast läsa.

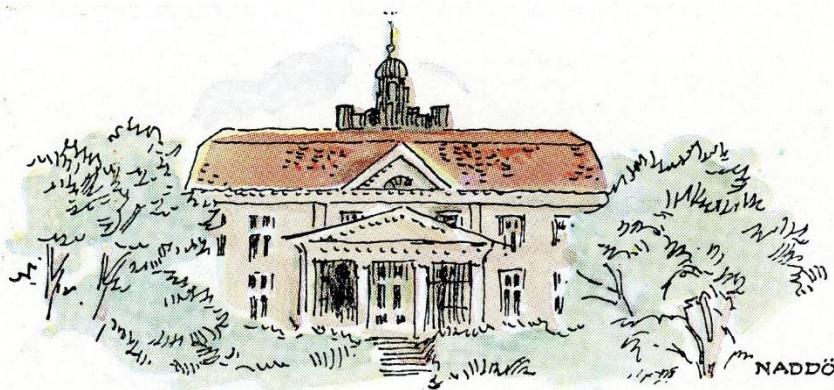
Så småningom kom vi iväg till Naddö dit vi anlände med biltåget efter en fin resa genom sensommarens landskap.

När Lars och Kersti Fritz så vänligt tog emot oss på sitt vackra Naddö gick en gammal önskan i uppfyllelse. Jag hade aldrig tidigare varit på Naddö, endast läst om huset, trädgården, stranden och parken.

Skriver därför ner några tankar så här "dagen efter" medan intrycken ännu är tydliga. Eftersom det är länge sedan jag skrev löpande texter för sällskapetets månadsbrev är risken att den här texten blir lite längre än tänkt. Hoppas att ni orkar läsa igenom.

Ända sedan början på 1960-talet har jag önskat besöka Naddö. Vid den tiden köpte jag bokklubben Svalans Svenska klassiker, vari ingick en bok med texter av Heidenstam. Klassikerna, om än enkla i sina förlagsband, blev de första böckerna i boksamlingen.

På pappersomslaget till Heidenstamboken finns några teckningar. Teckningen på Naddö ser ut så här:

När Kersti berättade nämnde hon att nuvarande hus är längre och något bredare än det gamla. Hon nämnde också att en förlängning av huset troligen skett åt båda sidor då ingång och rundeln framför huset var centrerade utifrån vägen fram till huset.

Här finns en del Heidenstamiana att uppmärksamma. I sin minnesbok *När kastanjerna blommade* skriver Heidenstam om rundeln på Olshammar. Vet inte om han har skrivit om rundeln på Naddö någonstans men tror, eller vill tro, att han tyckte om just rundlar med växter framför en herrgårdsbyggnad vilket fö numera är en nästan obefintlig del av nyanlagda trädgårdar i Sverige, eller? Mycket roligt att rundeln finns kvar där på Naddö, vilket inte är fallet på Olshammar. Från de mäktiga grindstolparna vid infarten går det att se fram mot huvudbyggnaden på Naddö och där framme vid huset är rundeln en oersättlig del av herrgårdsmiljön.

När Kersti visade husets sida mot Vättern tänkte jag på följande: I "landscaping" ingår ju att placera huset så att siktlinjer skapas i landskapet. Siktlinjerna på Naddö kunde utan stort arbete bli oöverträffade. Linjerna mot Vadstena "skyline", med klostertak och slottstak, uppfyller allt man kan önska. Förstår om Lars och Kersti njuter av utsikten varje dag. Året runt.

Måste även nämna bryggan vid Naddö. Tror att alla deltagarna kommer att minnas den nu när Kersti kunnigt beskrivit de nya och tidigare detaljerna. Det finns en film på nätet att titta på med Greta och Heidenstam i båt vid den bryggan.

I samband med att sällskapet Lars tackade Lars och Kersti för att vi i sällskapet fick komma till Naddö överlämnade vår Lars en gåva, en bok med titeln *Hemma. Tiveden. Vättern*. Boken handlar om Folke Dahlbergs författar- och konstnärskap. Heidenstam och Dahlberg är två betydande Vätternskildrare med viss fördel för Heidenstam tycker jag, trots hans avsevärt mindre antal texter om Vättern. Inledningen av hans bok *Heliga Birgittas pilgrimsfärd* är en oöverträffad Vätternskildring, som utkom några år innan han flyttade till Naddö.

I boken *Hemma. Tiveden. Vättern* finns på sidorna 124 och 127 bilder på lastsegeljakten Agda, som Dahlberg under några år efter mitten på 1950-talet ägde och försökte sig på att reparera och bygga om. När Dahlberg år 1960 fick Övralidpriset hade han redan gett upp dessa ambitioner. Agda förfall var för stort, prispengarna behövdes till annat och hon överläts att brytas ner av väder och is i sin slip vid Kyrkogårdsön i Vättern. Men något sparades.

På bilden ovan ses Dahlberg (sittande) begrunda Agdas roder.

Agdas roder finns på bilden nedan. I eftermiddag när jag tänker på gårdagens besök i Vadstena och Naddö ska jag ta en kall pilsner vid rodrett. Det ligger i ett ställ, som i bardiskhöjd är fastborrat i bohusgraniten vid vårt hus, i hjärtat av Bohuslän, inte långt från Malö strömmar. Där hade Agda sin vinterhamn under sin glans dagar.

Fredrik sa vid något tillfälle under dagen att "mycket hänger ihop". Ja, det gör det. På något sätt. Hoppas att Lars och Kersti finner boken intressant. Jag kommer att återkomma till dem via mail framöver med Sven Hedins anteckningar kring ett Naddöbesök.

Än en gång, ett stort tack till er för en strålande vandring i Heidenstams fotspår!

Bästa sensommarhälsningar

Håkan